

Misstänkt konkurrensbegränsande samarbete – planerat statistiksamarbete inom bokbranschen

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket avskriver ärendet från vidare handläggning.

Ärendet

Konkurrensverket fick genom ett pressmeddelande med tillhörande faktablad som publicerades bl.a. på Bokrondellens webbplats i december 2012 kännedom om att de två branschorganisationerna Svenska Förläggareföreningen (SVF) och Svenska Bokhandlareföreningen (SVB) fr.o.m. den 1 juni 2013 tillsammans, inom ramen för Bokrondellen HB (Bokrondellen), planerade att ta fram mycket detaljerad statistik över bokförsäljningen till konsumenterna i Sverige (Statistiksamarbetet).

Mot bakgrund av denna information beslutade Konkurrensverket att inom ramen för ett initiativärende utreda det planerade Statistiksamarbetets förenlighet med konkurrensreglerna.

Konkurrensverket har genomfört en rad olika utredningsåtgärder inom ramen för ärendet. SVF, SVB och Bokrondellen har ålagts att besvara frågor och inkomma med material angående det planerade Statistiksamarbetet. Konkurrensverket har även genomfört möten med Bokrondellen, SVF respektive SVB.

Under utredningen har i huvudsak följande framkommit. Sexton återförsäljare av böcker, medlemsförlagen i SVF samt SVF och SVB kommer att delta i det planerade Statistiksamarbetet från start. Samtliga återförsäljare och förlag som så önskar kommer dock att ha möjlighet att delta i det planerade Statistiksamarbetet.

Bokrondellen ägs av bl.a. Bonnierförlagen, Nordstedts Förlagsgrupp och Natur och Kultur. Bokrondellen har tecknat sekretessavtal med var och en av dessa avseende den försäljningsinformation som Bokrondellen kommer att få del av genom det planerade Statistiksamarbetet.

Ursprungligen omfattade det planerade Statistiksamarbetet dagligt utbyte av mycket färsk och detaljerad information av bl.a. försäljningskronor och försäljningsvolymerna uppdelat per län. Under utredningens gång har det planerade statistiksamarbetet emellertid förändrats bl.a. på så sätt att uppgifterna kommer att göras tillgängliga med större fördröjning och vara nedbrutna på fem större regioner i stället för länsvis.

Baserat på den statistik som SVF och SVB kommer att få tillgång till kommer SVF och SVB i sin tur att dessutom publicera månadsrapporter respektive tertialrapporter. Såväl månadsrapporterna som tertialrapporterna kommer att vara tillgängliga för allmänheten kostnadsfritt med en så liten tidsfördröjning som möjligt.

Skäl för beslutet

Konkurrensbegränsande samarbeten mellan företag är enligt 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579), KL, respektive artikel 101 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt förbjudna. Förbudet gäller bl.a. avtal eller samordnade beteenden om priser, produktionsbegränsning och marknadsdelning. Även informationsutbyte kan omfattas av detta förbud. Informationsutbyte mellan företag på en marknad kan vara konkurrensbegränsande genom att det kan underlätta för företag att samordna sina verksamheter både genom att underlätta överenskommelser om riktmärken för samordning och genom att underlätta för företagen att övervaka att en samordning efterlevs.

Utgångspunkten för konkurrensreglerna är att marknadens aktörer i princip ska agera självständigt vilket skapar bästa möjliga förutsättningar för samhällsekonomisk nytta. Informationsutbyte mellan konkurrerande företag kan ge upphov till olika effektivitetsvinster, men det kan också vara av sådan art att utbytet ersätter företagets självständiga agerande. På så vis kan den strategiska osäkerheten på marknaden minska vilket kan medföra negativa effekter för konkurrensen och konsumenterna.

Vid bedömningen av om ett informationsutbyte omfattas av förbudet i konkurrensreglerna tas hänsyn till informationens beskaffenhet och marknadens egenskaper. Gällande det förstnämnda tas främst hänsyn till om det är fråga om strategisk information om exempelvis priser och kvantiteter, hur aggregerad informationen är, dess ålder, hur ofta den utbyts och vilken marknadskontext det är fråga om. Generellt kan sägas att ett informationsutbyte som består av individualiserad, för företagen strategiskt viktig, färsk information som utbyts ofta, med högre sannolikhet kan komma att bedömas som konkurrensbegränsande och därmed vara förbjuden. Vad gäller marknadsstrukturen är risken för konkurrensbegränsande effekter av ett informationsutbyte generellt sett större på en koncentrerad marknad än på en icke koncentrerad marknad, på en marknad med höga inträdeshinder än på en marknad med låga inträdeshinder och på en marknad med homogena produkter än på en marknad med heterogena

produkter. Vidare kan stabila marknadsandelar hos aktörerna vara en indikator på att ett informationsutbyte har skadat konkurrensen på marknaden.

Mot bakgrund av vad som framkommit under utredningen om det planerade Statistiksamarbetet och de ändringar i Statistikssamarbetet som har genomförts under Konkurrensverkets utredning gör Konkurrensverket bedömningen att det för närvarande inte föreligger tillräckliga skäl att utreda ärendet vidare. Ärendet avskrivs därför från vidare handläggning.

Konkurrensverket kommer att följa utvecklingen på marknaden.

Konkurrensverkets beslut att inte utreda saken vidare innebär inte ett ställningstagande till om det planerade Statistiksamarbetet strider mot konkurrensreglerna.

Särskild talan

Konkurrensverkets beslut att inte utreda det påtalade konkurrensproblemet ytterligare kan inte överklagas. Detta följer av 7 kap. 1 § KL.

De företag som berörs av beslutet kan däremot på egen hand väcka talan vid domstol för att få saken prövad enligt 3 kap. 2 § KL.

Särskild talan om förbud mot konkurrensbegränsande samarbete mellan företag enligt 2 kap. 1 § KL väcks genom ansökan om stämning vid Marknadsdomstolen.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Gunnel Schön. Föredragande har varit Antonia Wopenka.

Gunnel Schön

Antonia Wopenka

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats

Kopia till

Svenska Förläggareföreningen, Svenska Bokhandlareföreningen och Bokrondellen HB genom ombud advokaten Lars Johansson och jur.kand. Helena Caan Mattsson